

Verrassende architectenbureaus in de Chinese marge

Het Nederlands Architectuurinstituut (NAi) toont het werk van achttien particuliere Chinese architectenbureaus. Dat is weer eens wat anders nu de media zoveel aandacht besteden aan megaprojecten in China. We weten zo langzamerhand wel dat China de snelst groeiende economie en de snelst groeiende steden ter wereld heeft. Goed dus, dat het NAi de schijnwerpers richt op een paar relatief kleine bureaus, waarvan het werk in kwantitatief opzicht

volstrekt marginaal is, maar in kwalitatieve zin het neusje van de zalm. De tentoonstelling in het NAi maakt onderdeel uit van China Contemporary, Architectuur, Kunst en Beeldcultuur, een samenwerkingsproject van het NAi, Museum Boijmans Van Beuningen en het Fotomuseum in Rotterdam. Particuliere architectenbureaus bestaan in China pas sinds 1993. Voor die tijd werd alle bebouwing hier ontworpen door grote ontwerpinstellingen,

die ook nu nog 99,99 procent van de architectuur- en bouwproductie voor hun rekening nemen. Deze overheidsinstellingen maken standaardontwerpen voor standaardgebouwen die geen relatie hebben met hun omgeving. De architecten wier werk in het NAi te zien is, studeerden en werkten bijna allemaal in Europa of in de Verenigde Staten. Dat is aan hun werk ook wel af te lezen: het doet hier en daar denken aan het sculpturale minimalisme dat

we kennen van architecten als Peter Zumthor en Steven Holl. Net als hun voorbeelden hebben de Chinezen een goede neus voor mooie materialen, zoals soorten hout en natuursteen, maar ook jadeachtige kunststoffen, en creëren ze eenvoudige, maar spannende, elegante vormen. Ook leggen de Chinese architecten maatschappelijke betrokkenheid aan de dag. Ze dragen bijvoorbeeld oplossingen aan voor het behoud van oude buurten die met

sloop worden bedreigd, ontwikkelen concepten in de sfeer van meervoudig ruimtegebruik voor situaties waarin tegengestelde belangen spelen en trachten publieke ruimte te ontwerpen die sociale cohesie bevordert.

Helaas wordt de maatschappelijke context in het NAi niet sterk belicht. Dat is wel het geval in Museum Boijmans Van Beuningen en het Fotomuseum, waar foto's, video's en weblogs een caleidoscopisch beeld geven van verstedelijkingsprocessen en de sociale ontwrichting die daarvan het gevolg kan zijn. Hier wordt ook duidelijk dat verzet tegen machtsmisbruik en corruptie in China strenger wordt bestraft dan machtsmisbruik en corruptie zelf. En

dat er geen vrijheid van meningsuiting is. Weet hebben van deze context dwingt extra respect af voor de architecten. Maar tussen de maquettes, foto's en plannen in het NAi ben je die context gauw vergeten.

Ymkje Repko

De expositie China Contemporary Architecture is nog tot 3 september te zien in het NAi. www.chinacontemporary.nl

Hoogwaterkering Jinhuo Jindong Yiwu-rivier van architect Ai Weiwei.

Jade dorp in Lantian, Xi'an door architectenbureau MADA s.p.a.m.

Ningbo Y-town, eveneens van MADA.